

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Avocatul Poporului a lansat spre dezbatere, în 11 decembrie 2018, un Raport special privind respectarea drepturilor veteranilor, veteranilor de război, invalizilor de război, orfanilor de război, văduvelor de război, văduvelor nerecăsătorite ale veteranilor de război și prizonierilor de război

În prezența unor reprezentanți ai veteranilor de război și foștilor deținuți politici, ai Parlamentului României, Guvernului României, Statului Major al Apărării, Parchetelor militare, Casei Naționale de Pensii Publice, Oficiului Național pentru Cultul Eroilor, Consiliului National pentru Studierea Arhivelor Securității, Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, organizațiilor neguvernamentale (Asociația Națională a Veteranilor de Război, Federația Militarilor din România, Asociația Foștilor Deținuți Politici din România, Asociația Națională a Refugiaților de dincolo de Prut și Nistru, Federația Comunităților Evreiești) și foștilor militari de carieră, Avocatul Poporului a lansat spre dezbatere, în 11 decembrie 2018, un **Raport special privind respectarea drepturilor veteranilor, veteranilor de război, invalizilor de război, orfanilor de război, văduvelor de război, văduvelor nerecăsătorite ale veteranilor de război și prizonierilor de război**, care va fi

înaintat Președinților celor două Camere ale Parlamentului și Prim-Ministrului României.

Deși după 1989, legiuitorul s-a preocupat de reglementarea unor norme referitoare la reparațiile pentru suferințele acestei categorii deosebite de persoane vulnerabile - veteranii de război, invalizii de război, orfanii de război, văduvele de război, văduvele veteranilor de război și prizonierii de război -, există în continuare diferențieri majore în ceea ce privește drepturile acestor persoane față de alte categorii, spre exemplu, față de foștii luptători împotriva comunismului din decembrie 1989.

Relevante în protecția socială a veteranilor, veteranilor de război, invalizilor, orfanilor, văduvelor de război și văduvelor nrecăsătorite ale veteranilor de război sunt prevederile **Legii nr. 44 din 1 iulie 1994** privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale **Legii nr. 49 din 29 iulie 1991** privind acordarea de indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și văduvelor de război, cu modificările și completările ulterioare, ale **Legii nr. 49 din 31 martie 1999** privind pensiile I.O.V.R., actualizată, cu modificările și completările ulterioare și **ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82 din 25 octombrie 2006** pentru recunoașterea meritelor personalului armatei participant la acțiuni militare și acordarea unor drepturi acestuia și urmașilor celui decedat, cu modificările și completările ulterioare.

Este de remarcat că, deși, prin mai multe legi speciale, s-a stabilit o serie de drepturi pentru veteranii de război, invalizii de război, orfanii de război, văduvele de război, văduvele veteranilor de război și prizonierii de război, în decursul timpului aceste drepturi au fost condiționate, diminuate sau anulate, prin diverse acte normative. De exemplu, veteranii de război și văduvele de război beneficiază și de asistență medicală gratuită în toate instituțiile medicale civile de stat sau militare și asigurarea de medicamente gratuite atât în tratamentele ambulatorii, cât și pe timpul spitalizării, însă, **în**

practică, această reglementare nu are aplicabilitate având în vedere sistemul medical românesc care funcționează într-un mod defectuos.

Totodată, prin unele acte normative, în special din ultimii ani, unele dintre aceste nedreptăți ori „amputări” au fost înlăturate, parțial sau chiar total, iar indemnizațiile au fost majorate, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2018.

Având în vedere cele constatate de Avocatul Poporului, apreciem că este oportun ca legiuitorul să aibă în vedere crearea unui cadru legislativ adecvat menit să asigure respectarea efectivă a drepturilor și a libertăților prevăzute în Constituția României, deciziile Curții Constituționale și documentele internaționale pentru această categorie de persoane.

Considerăm că este necesar să existe o legislație clară (inclusiv printr-o Ordonanță de urgență a Guvernului), precisă, adecvată, proporțională, privind indemnizațiile veteranilor de război, invalizilor de război, orfanilor de război, văduvelor de război și văduvelor veteranilor de război care să nu dea naștere la interpretări și aplicări diferite în practică. Parlamentul și Guvernul sunt în măsură să opteze pentru adoptarea oricărei soluții legislative care să poată evita orice situație neclară ori care presupune interpretare nedreaptă și aplicare neuniformă.

Apreciem că trebuie eliminate diferențierile care există între veteranii de război, veterani și foștii luptători împotriva comuniștilor, sens în care este oportună emiterea unei ordonanțe de urgență de modificare a art. 1 din Legea nr. 49/1991 privind acordarea de indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și văduvelor de război, în sensul actualizării indemnizațiilor cuvenite persoanelor direct vizate de Legea nr. 49/1991 la nivelul celor acordate beneficiarilor OUG 82/2006.

Totodată, trebuie să existe o reglementare juridică a statului orfanilor de război și opinăm că sunt necesare:

1. modificarea art. 16 lit. a) din Legea 44/1994 pentru ca toți veteranii de război, invalizii de război și văduvele de război să beneficieze de bilete de călătorie gratuită C.F.R la clasa I, la fel ca și luptătorii din Revoluția din Decembrie 1989, deținuții politici și cei deportați;

2. completarea art. 33 și a art. 34 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în sensul analizării cu prioritate a cererilor formulate de beneficiarii Legii nr. 44/1994 și a soluționării cu prioritate a dosarelor în care s-au emis decizii privind propunerea acordării de despăgubiri/măsuri compensatorii pentru beneficiarii Legii nr. 44/1994.

3. acordarea unei indemnizații lunare reparatorii în cuantum egal cu cea acordată luptătorilor din Revoluția din Decembrie 1989;

4. accesul gratuit la toate medicamentele, prin medicul de familie;

5. scutirea de la plata tuturor taxelor și impozitelor locale.

Noni-Emil IORDACHE,

consilier Instituția Avocatul Poporului